

מסורת הש"ס

6) נכנסת ה' ושיג'... 7) אשת נבי ושיג'... 8) געלן ו' ו'... 9) ס"ח רבי אלע ו'... 10) נכנסת... 11) מנדרין ק"ל... 12) מנדרין ק"ל... 13)

תורה אור השלם

1 ברוך אתה קדוש וברוך אתה בשרה... 2 ברוך אתה בראך וברוך אתה בצאתך... 3 בדרים כח 1

הגהות הב"ח

6) נ"ו וי"ל ד"ל ונ"ג... 7) שם ר' יוחנן לטעמיה... 8) מ"ל וז"ל ו' נחמק:

הגהות הגר"א

11) נ"ו מ"ב תבילה ירענה... 12) ר"ב ור"י... 13) מנחה לא ירעה כ"ו ונ"ג... 14) מנחה ארבעה קטנים... 15) ל"ק ס"א ס"ו ממני כ"א... 16) כ"א כ"ב כ"ג

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

מיקל. א"ע דמשני לא סבר דמקפיד איניש מדי דלא חסר בה: דאמר מר. רבה בר רב הונא דאביי דרבה גידלו כנימו: דהסבור. שמעשה בורה שלא ילמחו וזעוניה: ליוטע [שפא] מטין וכו'. ה"ג פסק עמו מטין שמה הוא זרעה מטין כשנה

מיקל אמר אביי טעמא דרבין שמעון כדמר דאמר מר האי מאן דניהא ליה דתתבור ארעיה לזרעה שתא חמי ושתא שערי שתא שתי ושתא ערב ולא אמרן אלא דלא כריב ותני אבל כריב ותני לית לן בה: תבואה לא יזרעה קמנית [וכו'] : מתני ליה רב יהודה לרבין [א] "תבואה יזרעה קמנית א"ל והא אגן תגן תבואה לא יזרעה קמנית א"ל לא קשיא ר"ג רבין לן והא ליה א"ל רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי רבני תחלי דבי כיתנא אין בהן משום גול יזעמדות על גבולין יש בהן משום גול וזאם הוקשו לזרע אפילו דבי כיתנא נמי יש בהם משום גול מ"ט מאי דאפסיד אפסיד א"ל רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי רבני דילך ודילך דילי (6) נהוג בני מצרא אילן הנוטה לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן דאיתמר אילן העומד על המיצר אמר רב הנוטה לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן ושמואל אמר יחולקין מיתבי אילן העומד על המיצר יחלוקו תיובתא דרב (7) תרגמא שמואל אליבא דרב בממלא כל המיצר כולו אי הכי גאי למימרא לא צריכא דתלי טוניה לחד גביא ואכתי מאי למימרא מהו דתימא ד"א"ל פלוג הכי קמ"ל דאמר ליה מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי א"ל רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי לא תזבין ארעא דסמיכא למתא ד"א"ר (8) אבהו אמר רב הונא אמר רב יאסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו בשעה שעומדת בקמותיה איני והא אשכחינהו רבי אבא לתלמידיה דרב אמר להו מאי אמר רב בהני קראי יבית אתה בעיר וברוך אתה בשדה : ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב ברוך אתה בשדה שיהו נכסך קרובים לעיר ברוך אתה בבואך (9) שלא תמצא אשתך ספק גדה בשעת ביאתך מן הדרך ברוך אתה בצאתך (10) שיהו צאצאי בערך כמותך ואמר להו ר' יוחנן לא אמר הכי אלא ברוך אתה בעיר שיהא בית הכסא סמוך לשולחן אבל בהב"נ לא (11) ורבי יוחנן למעמיה דאמר (12) שכר פסיעות יש ברוך אתה בשדה שיהו נכסך משולשין שליש בתבואה שליש בותים ושלש בגפנים ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם מה ביאתך לעולם בלא חמא אף יציאתך מן העולם בלא חמא לא

האי מאן דתתבור [ארעיה]. פי' כקונ' שמקלקל שדה וקשה לדברנה ק' הוא רגילות של עובדי אדמה שזרעים שנה מטין ושנה שעורין וכשזרעין אותה ב' שנים מטין לזופין או שעורין ממקלקלת וכן נמי משמע בשליה חוקת הבתים (ב"ב דף 110) גבי אחד אמר אכלה מטין ואחד אמר אכלה שעורין כדפי' רבינו שמואל התם לכן י"ל האי מאן דכעי שמהא שדהו חשוכה כאלו הניחה שנה אחת בורה כי כן דרך לזרעה שנה ולהזירה שנה כדי שמחור לכהא ממה שהוכתמה לזרע שמה מטין ושמה שעורים ולכן אסר רשב"ג כשאמר לזרעה מטין שלא זרע שעורים כי שמה אשתקד זרעה שעורים ואי כריב ותני לית לן בה שם לא יאסור רשב"ג: הג"י תחלי דבי כיתנא אין בהם משום גול. א"ע ג' שהתנה יהושע שיהו מלקטין עשבים ככל מקום כדאמר בסוף פ' מרובה (ב"ב דף 66). התם מיירי בעשבים שאין לזרוע לאדם אלא לבתמה וכן משמע מדלא נקט ירקות אבל תחלי שהן מאלל אדם אסור אל"כ הוא שדה פשתן: א"ל ר' העומר ע"פ המיצר. פי' הקונטרס אינו מיושע שפירש אילן שנטוע בקרקע סמוך למיצר והשרשים נטיים בשל חבירו אלא נראה לפרש שהאילן עומד ממש על המיצר שהוא של שניהם ואין השרשים מתפשטין לקרקעו של זה ויתר משל זה אך הענפים נטוין יותר לשל אחד מהם רב אמר הנוטה לכאן לכאן כיון שהשרשים שוים בשל זה כמו בשל זה אוליגן אתר הענפים מה שיש מן הענפים כנגד המיצר חולקים והשאר לרשות שנוטין הוי הכל שלו ושמואל אמר חולקין אוליגן אתר השרשים שהם שוים כמו כן יהיו שוים בענפים אבל אי נטוע כילו ברשות אחד והענפים נטיים ברשות חבירו בזה אמר ר' יוחנן בס"פ לא יאסור (ב"ב דף 97 ב): ושם ד"ה ואמר) מצינו וקורא שעל מנת כן הגמיל יהושע את הארץ שכל הענפים יהא לבעל השרשים ובהא מודו מני רב ושמואל דשמעין ופריך אילן העומד על המיצר חולקים ומשני בממלא כל המיצר כמו שהשרשים הן כולן על המיצר כך הם הענפים ותחלי טעוניה לחד גביא דקאמר לא שהענפים עובדים המיצר אלא שיש פירות לגד אחד יותר מלגד חבירו מהו דתימא פילגו לאורכו של מיצר קמ"ל דחולקין לרוחבו של מיצר ושילבי הבית והעלייה (לקמן דף קח:): דתני שמי גינות וז למעלה מזו וירק צינחיים השרשים לכ"ע הם של עליון לפי שהם יונקים מנימוהו אבל הנוף שהוא צאור התחתון לר' יהודה הוא של תחתון ולר"מ הוי לשל עליון דאמר שדי נופו בטר עיקרו והתם פסיק

קו.

כ"ר"ש דאמר כל שיכול עליון לפשוט ידו ולטול הרי אלו שלו והיינו כ"ר"מ והשאר מסתמא הפקיר לתחתון ונראה דאפי' לרב דלית ליה הכא שדי נופו בטר עיקרו סוגר שפיר כ"ר"מ דכיון דהתם כל השרשים כולן בשל עליון דין הוא למימר שדי נופו בטר עיקרו כדאמר נמי רבי יוחנן בשליה לא יאסור ושמואל דאמר הכא חולקין יכול לסגור התם כרבי יהודה דלא אמר שדי נופו בטר עיקרו משום דרגילות למלאות גינתו עפר ולהשוותו אל על המיצר רב מעט מן הענפים נטיים לכאן ולכאן חוץ לרוחב המיצר:

עין משפט
נר מצוה

בא ב מ"י פ"ח מהל' ספרות הלכה ע פתג עשין פט טו"ס"ע ח"מ ס"י עמ"ל:
בא ב ג ד ה מ"י פ"ו מהל' נולה ולבדים הלכה ד פתג עשין עט טו"ס"ע ח"מ ס"י פ"ד סוף פ"ו:
פ"ו רבנן סוף פ"ו:
פ"ו ר מ"י פ"ד מהל' עמ"ל הלכה ע פתג עשין פט טו"ס"ע ח"מ ס"י קטו סוף פ"ו וס"י קטו סוף פ"ו:
ז [טו"ס"ע ח"מ ס"י עמ"ל סוף פ"ו]:

לעני רש"י

קריש"יין [קריש"יין]. 11)

מ"ס"פ רש"י

אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו כ"ו. ש"ל חיקוק ענין רעה ב"ב ב"ו. שלא תמצא אשתך ספק גדה בשעת ביאתך מן הדרך. כשעה שאדם בא מן הדרך קשה לו כשימלא את אשתו ספק גדה יותר ממה שהיה שעל ספק הוא מילך ויצרו חקיקו ואיתמר טוניה היא ועל אפי' חמ"ט (סנהדרין ג"ג). שיהו צאצאי בערך כמותך. ממוחה ולטובר וככול (תענית 11).

תשעין